

Nationalspråksnämnden 22.9.2026

§ 33 Utlåtande om utkastet till servicenivåbeslut för räddningsväsendet inom Östra Nylands välfärdsområde 2027–2030

Beslut

Nationalspråksnämnden vid Östra Nylands välfärdsområde beslutade ge följande utlåtande om utkastet till servicenivåbeslut för räddningsväsendet inom Östra Nylands välfärdsområde 2027–2030:

Nationalspråksnämnden kommenterar utkastet till servicenivåbeslut ur den synvinkeln, vilka dess uppgifter är enligt lagen om välfärdsområden samt förvaltningsstadgan för välfärdsområdet. Nationalspråksnämnden har bland annat till uppgift att utreda, bedöma och utlåta sig om hur välfärdsområdesfullmäktiges beslut påverkar förverkligandet av språkliga rättigheter i praktiken.

Enligt välfärdsområdets vision är "Östra Nyland ett tryggt välfärdsområde som sörjer för beredskapen och som tillhandahåller service på ett kundorienterat och jämlikt sätt på nationalspråken."

I servicenivåbeslutet konstateras att verksamhetsområdet för räddningsväsendet är starkt tvåspråkigt. De finskspråkigas andel av befolkningen i området är cirka 65 procent och de svenskspråkigas andel cirka 27 procent. Det finns cirka 8 200 personer som talar andra språk än finska, svenska eller samiska (ca 8 %). I servicenivåbeslutet betonas att räddningsverket verkar i en tvåspråkig region, vilket innebär att man särskilt ombesörjer utbudet av svenskspråkiga tjänster.

För räddningsverket i Östra Nyland är det viktigt att trygga en tillräcklig personalmängd på räddningsverken och därigenom trygga servicenivån. Man har följaktligen arbetat för att räddningsutbildningen bevaras i Nyland och att man regelbundet även ordnar räddningsutbildning på svenska.

Nationalspråksnämnden lyfter fram att det tidvis har rapporterats utmaningar gällande tillgången till svenskspråkig service. Språkkunskaperna är därför en central faktor för både tjänsternas kvalitet och jämlikheten mellan språkgrupperna. Nämnden vill påminna om att tillgång till svensk service är en förutsättning för att säkerställa rättssäkerhet, patientsäkerhet och likvärdig service. Enligt välfärdsområdets förvaltningsstadga ska välfärdsområdets service ordnas så att invånarna och servicetagarna kan få betjäning på sitt eget språk, finska eller svenska, inom välfärdsområdets alla verksamhetsområden.

Nationalspråksnämnden anser att det är viktigt att man som en del av uppföljningen av genomförandet av servicenivåbeslutet även följer upp utvecklingen när det gäller tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna. På basis av utvärderingen bör korrigerande åtgärder vid behov vidtas för att de språkliga rättigheterna ska tryggas. Med tanke på räddningsverkets servicenivå är tjänster på de båda nationalspråken av största vikt.

Kansalliskielilautakunta 22.9.2026

§ 33 Lausunto luonnoksesta Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätökseksi 2027–2030

Päätös

Kansalliskielilautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon luonnoksesta Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätökseksi 2027–2030:

Kansalliskielilautakunta kommentoi luonnosta palvelutasopäätökseksi siitä näkökulmasta, mitkä sen tehtäviksi on hyvinvointialueilla ja hyvinvointialueen hallintosäännössä määritetty. Kansalliskielilautakunnan tehtävänä on muun muassa selvittää, arvioida ja lausua siitä, miten aluevaltuuston päätökset vaikuttavat kielellisten oikeuksien käytännön toteutumiseen.

Hyvinvointialueen vision mukaan ”Itä-Uusimaa on turvallinen hyvinvointialue, joka huolehtii varautumisesta ja tarjoaa palvelua asiakaslähtöisesti ja yhdenvertaisesti kansalliskielillä.”

Palvelutasopäätöksessä todetaan, että pelastustoimen toimiala on vahvasti kaksikielinen. Suomenkielisten osuus alueen väestöstä on noin 65 prosenttia ja ruotsinkielisten noin 27 prosenttia. Muita kieliä kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuu noin 8 200 henkilöä (noin 8 %). Palvelutasopäätöksessä korostetaan, että pelastuslaitos toimii kaksikielisellä alueella, joten erityisesti ruotsinkielisten palvelujen tarjonnasta huolehditaan.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen puolesta on tärkeää turvata pelastuslaitosten riittävä henkilöstömäärä ja sitä kautta palvelutaso. Näin ollen on tehty työtä sen eteen, että pelastuskoulutus säilyy Uudellamaalla ja että pelastuskoulutusta järjestetään säännöllisesti myös ruotsiksi.

Kansalliskielilautakunta nostaa esiin, että ruotsinkielisten palvelujen saatavuuteen liittyviä haasteita on raportoitu ajoittain. Kielitaito on siten keskeinen tekijä sekä palvelujen laadussa että kieliryhmien tasa-arvossa. Lautakunta muistuttaa, että ruotsinkielisten palvelujen saatavuus on edellytys oikeusturvan, potilasturvallisuuden ja yhdenvertaisen palvelun varmistamiselle. Hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan hyvinvointialueen palvelut on järjestettävä niin, että asukkaita ja palvelujen käyttäjiä pystytään palvelemaan heidän omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi, kaikilla hyvinvointialueen tehtäväalueilla.

Kansalliskielilautakunta pitää tärkeänä, että osana palvelutasopäätöksen toimeenpanon seuranta seurataan myös kielellisten oikeuksien toteutumisen kehitystä. Arvioinnin perusteella tulee tarvittaessa ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin kielellisten oikeuksien turvaamiseksi. Pelastuslaitoksen palvelutason kannalta molempien kansalliskielten palvelut ovat ensiarvoisen tärkeitä.
